

Nro. 4.

A' FELS.'R. CSASZARNAK ES A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBOL.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Költ Bétsben Kedden Januariusnak 14-ik napján,
1800-ik esztendőben.

Béts:

A' múlt éjjel volt a' Cs. és Kir. udvarnál az a' fényes redut; avagy közönséges bál, a' melyet Ő Cs. és Kir. Felsegek Fels. Palatinusunk kedves hitvesének *Alexandra Pawlowna*, Nagy és Fő Herczeg Asszonymak kedveért adták; és a' mellyre a' Bécsi Publicum két vágó több hetektől fogva szüntelen készült. — Az ide való uraságok, a' Cancelláriák, a' Dicasteriumok, és az elő kelő személyek közt 3000 billetek osztattak ki, azok nélkül senkinek sem lehetett ezen redutba bé menni; és a' ki bé ment, annak vagy igen szép domino-ban, vagy szép köntösben kellett meg jelenni. A' dámoknak asszonyi ekeffégek rendkívül való

D

vólt, a' gazdabbaknak fejek és nyakok tündöklött a' sok gyémantóktól, egyik drágább köntösbe vólt fel öltözve mint a' másik. — — Ö Császári és királyi Felségek, a' Felséges herczeg Palatinus kedves hitvesével, és a' több Kir. herczegek is meg jelentek, és vigan múltatták abban mágokat. A' külömbkülömbféle sütemény, csemegék, bor, kávé, punts, lemonadé 's több efélek ingyen adattattak a' jelenlévőknek.

Német Ország.

A' Felső Rénusi Kerületnek Statúffai, kívánván a' *Filipsburgi* várban négy ellenséges ostromláft ki állott vitéz katona örizetnek érdemeit megjutalmaztatni, közönséges meg égyezésből azt végzették, hogy valamint minden felsőbb 's alsóbb rangú tífzteknek, úgy minden köz embernek, akár a' Stábnál, akár az ártillériánál szolgáltak legyenök, egy hólnapi zsóld adaffék ajándék fejében. E' mellett, minden, a' ki azon várnak el égésekor a' tűz miatt valamijét el vesztette, pótolattaffék ki nékie.

Olasz Ország.

A' Liguriai Respublika, a' Fr. Respublikának hiv leánya is kívánván édes anyjának nyomdokait követni, el törlötte a' Liguriai Director-ságot, és a' Conzularis igazgatás formájának béviteléig, és más Constitutionak fabrikálásáig, egy 9 izemélyből álló provisoria kórmányszéket allított fel, a' kik tsak nem mindnyájan Prókátorok. Ugy gondolkozván ezek, hogy kedvet találnak ányok előtt, leg ottan kurirt küldöttek Párisba, 's tudtára adtak ezen változáft *Bonaparte* fő Conzulnak, a' ki a' hozzá küldetett postának azt felelte, hogy ő az efféle majmozásban tellyefféggel semmi gyönyörüséget nem talál.

A' múlt *December 1-ső* napján 2 Anglus hajó ment bé a' *Messinai* kikötő helybe, azoknak a' 240 Anglus katonáknak, a' kik egy darab időtől fogva az oda való káltélyba vóltak katona őrizeten, a' *Máltai* szigethez való el vitétésekre, a' hová Nápoly városából is 6000 Orosz katonák fogtak vitettetni, a' kiknek segítségek által, akár mibe kerüljön, el akarja *Nelson* Admirális azon szigetnek *La Valetta* nevű kemény erőllégét foglalni, és a' Francziákat egészlen ki külföbölni a' közép tengerből.

Noha igen sok szép ritkaságokat ki takartak a' Francziák Olasz Országból, de még is igen sok találatik még ottan, nemtsak azért, hogy az Olaszok a' leg szebb darabakat el rejtették, hanem azért is, hogy az originalis feltett kepek helyett, azoknak mássaival szolgáltak az ezen ritkaságokat nem esmérő Fr. Commissariusoknak.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Frantzia Ország.

A' Magy. Kurirnak Januarius 7-ik napján költ 2-ik darubjába bé-iktatott Frantzia Constitutio cikkelyeinek további folytatása.

32) A' törvénytévő testből ki lépő tagnak, 1 esztendő el telése után ismét bé lehet abba menni, és minden hivatalokra meg a' Tribunatusllágra is választatható leszen.

33) Ezen törvénytévő testnek a' gyüllése minden esztendőben Frimaire 1-ső (November 22-ik) napján fog el kezdődni, és 4 hólnapnál tovább nem tart. Mindazáltal rendkívül is, a' midőn a' szükség kívánnya, mindenkor öszve hívhattya azt a' Kormányfzék.

34) Ez a' Tanáts tsinállya a' törvényeket, a' voksoknak többsége szerént.

35) Ennek, és a' Tribunatusnak gyüllései közönségesen fognak tartattatni.

36) Egy Tribunusnak 15000, egy törvénytévő Tanátsosnak 10000 liver letzen esztendei fizetése.

37) Ezen Tanátsnak decretumait az első Conzul fogja annak hozatása után következő másod napon ki hirdettetni.

38) Valamint ez a' Tanáts, úgy a' Tribunatus is 10. esztendő múlva fog meg újittatni.

Negyedik Rész.

A' Fő Kormány Székéről.

39) Három Conzulra bizattatik a' kormányozás, a' kik 10 esztendőre vagynak ki nevezetve, hanem azután is minden meg határozás nélkül választhatók. Első Conzulnak polgár *Bonaparte*; 2-iknek *Cambaceres* a' törvényes dolgokra ügyelő Exminister; harmadiknak *Lebrün* az öreg Tanáts Commilliójának volt tagja neveztetnek ki. Most az egyszer csak 5 esztendőig fogja ki az utolsó Conzul ezen hivatalját viselni.

40) Az első Conzulnak különös foglalatoságai és hatalma fog lenni, a' melly hivataljában, ha a' környülállások kivanándják, egyik vagy másik hivatalbeli társa által is segítettetik provisorie.

41) Az első Conzul hirdetteti ki a' törvényeket; ő nevezi ki, 's fosztja meg hivataljaiktól, tetteise szerent, a' Status Tanátsnak tagjait, a' minisztereket, a' követeket, a' külső Fő Agenseket, a' hadi- és hajó-seregbeli tiszteket, a' helységbeli Előjárókat, és a' Kormányzéseknek törvényzések-nél lévő Commissariusait, minden főbenjáró dolgokra ügyelő, és polgári birákat, ki vévén a' békelléget szerző avagy gyülekezetekbeli és Cassationalis hatható.

42) A' Kormányzéseknek egyéb részeiben a'

2-ik és 3-ik Conzuloknak is jussok vagyon a' magok értelmeknek ki mondasára, és annak bizonyosságára, hogy ők is jelen voltak azon aktáknak hozatásában, ők is alá írják magokat; és ha nekik tétteni fog, értelmeiket is belé írják azokba, 's tsak ez által lehet az első Conzulnak végzése elegendő.

43) Az első Conzul fizetése, a' 8-ik ezrtendőben 50000 liver fog lenni. — A' más két Conzuloké az első Conzul fizetésének egy három tized része.

44) A' kormányszék projectálja a' törvényeket, e' teszi meg az azoknak eszközlésékre szükséges rendeléseket.

45) Ez igazgattya a' Status jövedelmeit és költségeit, az ezrtendőnként hozatott törvény szerént, a' melly által tudniillik mind a' kettőnek summája meg határoztatik; e' vigyáz a' pénzverésre gondot, a' mellynek veretését, mértékjét, belső betségét, és külső formáját a' törvény meg határozza.

46) Hogyha tudtára adatódik a' Kormányszéknek, hogy itt vagy amott Status ellen való öfzve esküvés vagyon munkában, azok ellen a' a' személyek ellen, a' kikre mint annak vagy szerző okaira, vagy czimborás társaira gyanúsága vagyon, vagy maga eleibe idező, vagy meg fogató parantsolatokat adhat ki; de ha meg fogattatások után 10 nap múlva, vagy szabadon nem botsattatnak, vagy törvényzék eleibe nem idéztetnek, bűnössé, és számadásra méltóvá teszi magát az az olyan személyt meg fogató minifter.

47) A' Statusnak belső bátorságára, és külső védelmezésére is a' Kormányszék fog gondottartani, ez öfztya ki a' hadi és hajó seregeket, 's e' teszi annak igazgatásáról rendeléseket,

48) A' lábón álló (ambulatoria) Nemzeti Gárda sereg alaja vagyon vettette a' közönséges

Hivatalosok' rendelkezéseinek; a' *permanens*, avagy lábon nem álló Nemzeti Gárda sereg, egyedül a' törvényeknek vagyon alája vettette.

49) A' Kormányfőék ügyel a' külső nemzetekkel való egyeffégre; e' folytattya az alkudozásokat; e' tsínál praeliminaris, avagy előre való szerződéseket; ez írja és irattya alá a' békeséges, alliantziális, fegyvernyugtató, neutralis, és kereskedéltárgyazó traktákat, és egyéb szövegeket.

50) Minden had inditást, békefféget, alliantziát avagy szövetséget, és kereskedéltárgyazó traktáknak projectaltatni, meg hányatni's vettetni, decretáltatni és közönségesekké tétetődni kell a' törvények szerént. Ellenben a' Tribunatusnak, és a' Törvényhozó Tanátsnak ezen tárgyakról való tanátskozásainak és vizsgálódásainak, hogyha a' Kormányfőek kivanándja, mindenkor titkos Commiffiókban kell tartatódni.

51) Semmi alkudozásnak, avagy traktának titkos tzikkelyei el nem ronthattyák annak közönséges tzikkelyeit.

52) A' Conzuloknak igazgatások alatt egy olly Státus Tanáts fog ki neveztetni, a' melly a' törvényekről való projectumokat, és a' közönséges kormányozást tárgyazó rendelkezéseket el képziti, és azokat a' nehézségeket, a' mellyek a' közönséges dolgoknak folytatásában támadhatnának, el intézi.

53) A' Status Tanátsnak tagjai közzül fognak olly Orátorok ki választatni, a' kik szófzollói legyenek a' Kormányfőeknek a' törvényhozó Tanátsnál. Három Orátornál több nem fog e' vagy ama projectalt törvény védelmezésére küldetni.

54) A' minifferek fogják a' törvényeket, és a' kormányban tétetett rendelkezéseket elközölni.

55) Egyetlen egy aktája se lehet a' Kormány-

széknek foganatos, a' mellynek egyik, vagy másik minister a' maga nevét alá nem írja.

56) A' ministerek között egyik a' Status közösleges financiájára fog ügyelni, ő tart a' jövedelmekre gondot, ő intézi el a' fundusnak mivoltát, és a' törvény által meg határozott fizetéseket. Semmit ki nem fizethet azon kívül: (1) A' mit a' törvény meg határozott. — (2) A' minek valamelyik minister maga nevét alá nem írta.

57) Minden minister által tétetett, neve alá irásával meg erőssített, és meg bizonyított költségről való környúlállásos számadás közönséggé fog tétetödni.

58) Tsak azok között a' Fr. polgárok között választhat a' Kormányzók Status Tanácsosokat és ministereket, a' kiknek neveik, (a' 9-dik cikkely szerént) a' Nemzeti listromba bélelzenek irattatva.

59) Minden helybeli és Kerületbeli Kormányzók a' ministereknek leszenek alájok vettelve. Senki sem lehet az ilyen Kormányzóknek tagjává, a' kitnek a' 7. és 8-ik cikkelyek szerént készült listromba fel nints a' neve jegyeztetve.

Ötödik Rész.

A' Törvényes Székekröl.

60) Minden kerületbeli közönségben egy, vagy több békesség szerző birának kell lenni, a' kiket wagok a' polgárok választanak három esztendőre. Ezeknek fő kötelellegek a' feleknek egymással való meg békeltetésekben fog állani.

61) A' polgári dolgoknak el intézésekre két törvényzék fog fell állittatni, ugymiat: *Judicium primæ Instantiæ et Apellationis*, az az, olyan, a' melly eleibe a' perlő felek elsőben idéztetnek, és olyan a' mellyhez az elsőbnek szententziájával meg nem elégedök folyamodhatnak. Mind a' kettő-

nek organizatióját, fizetését, és kerületjét a' törvény meg határozza.

62) Azokra a' vétkekre nézve, a' mellyek vagy testbeli büntetést, vagy gyalázatot vonnak magok után, az első *Jury*, azaz, eskütt személy, vagy meg engedi, vagy el utasítja a' panaszt: ha meg engedi, egymás *Jury* a' *Facti Specie*st fel teszi, az egyde gyült bírák pedig a' öntetést meg határozzák. Az ő szententziájokról fellyebb apellálni nem lehet.

63) A' főbenjáró vétkeket itilő széknél a' Kormányzék *Commissarius* a' közönséges *Fiscus*.

64) Azok a' vétkek, a' mellyek sem testbeli büntetést, sem infamiat avagy gyalázatot nem vonnak magok után, a' *Correctionalis*, avagy meg jobbitó *Policia* előtt itiltetnek meg; úgy mindazáltal, hogy ettől mindenkor apellálni lehet a' főbenjáró vétkeket meg itilő székekre.

65) Az egész *Respublikában* egy *Cassationalis törvényték* fog lenni, a' melly azoknak az első törvénytékeknek szententziákat, a' mellyekről a' peresek fellyebb apellálnak, vagy meg vizsgálja, és meg határozza, vagy egyik törvénytéktől, valamelly gyanúság miatt, másikhöz utasítja, vagy a' pernek húzása vonása miatt a' törvénytéket maga eleibe idézi.

66) Ez a' *Cassationalis* törvényték, nem hoz az eleibe vitetett *processusról* szententziát, hanem cassálja az olly törvényes folytatásnak szententziáját, a' mellyben vagy a' formalítások meg sértek végbe, hanem magát a' *processust* azon törvénytékekre utasítja, a' mellynek arról szententziát kell mondani.

67) Az első, avagy alsó törvénytékeknek bírái, és az az azoknál lévő Kormányzó *Commissariusok* a' Közönség vagy Kerületbeli laistromokban fel jegyeztetett polgárok között fognak ki

választatni. — Az Apellationális, avagy felsőbb Törvényfzéseknek birai, és az azoknál lévő Commiffariusok pedig a' nationalis laistromba felirat-
tak közzül.

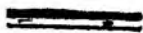
68) A' birák, a' békeffég szerző vagy pol-
gari birákat kivévén, holtokig meg maradnak hi-
vataljaikban, ha hivataljokat a' Constitutió foly-
taták, és a' választathatóknak laistromából ki nem
törültenek.

(A' többit másszor.)

Ugy lattzik, mintha abban szorgalmatoskod-
na a' Fr. Kormányfzék, hogy mennél jobb
lábra állithattya, arra állítsa az Olasz Országi
ármádiát; a' minthogy egy Osztály sereget Hol-
lándiából, másikat pedig Helvétziából fog oda
küldeni. *Masséna* fő vezér világos keresére *Oudinot*,
Soult, és *Brunet* Generálisok is azon árma-
diához fognak küldettetni. — *St. Cyr* és *Oudinot*
Generálisok Adjutansai fognak *Masséna* fő vezér-
nek lenni. — A' Hollandiai Fr. ármádiának kör-
mányozása *Vandamme* Generálisra vagyon bizat-
tatva.

A' maga határ nélkül való uralkodásának
kezdétét e' következők által tette Fő Conzul
Bonaparte nevezeteffé, ugymint:

1. Azoknak a' sok haszontalan innepi napok-
nak el törlések által, a' mellyek a' Francia Res-
publikának kezdetétől fogva, hol egy, hol más
tekintetből fel állitattak. Ö mind azokból ket-
tőnél többet meg nem hagyott, tudniillik a' 14-ik
Juliusi, és az 1-ső *Vendemiairei* (22-ik Septembe-
ri) innep napokat. Amaz a' Parisi Bastille le-
rontatásának, e' pedig a' Fr. Respublika fel ál-
litatásának emlékezetére rendeltetett. Ha ezt el
értük, azt is nem sokára meghalljuk, hogy a' Fr.

Kalendárium is el fog töröltetni , 's helyette a' régi fel vétetödni,

2. Azon fzerentsétlen Francia polgarokra nézve hozott decretuma által, a' kik a' *Barras*, *Reubel*, és *Merlin* kegyetlen Ex-Directorok alatt, minden helyes ok, és törvényték eleibe való idéztetés nélkül *Cayennebe* számkivetésbe küldettek. Azokon kívül, a' kik ottan meg hóltak, sokaknak szabadtságot engedett ő a' Hazájokba való vissza menetelre, de úgy, hogy mindenkor szemmen tartsa őket a' Politzia minifter, és hogy ők nem másutt, hanem azokban a' városokban lakjanak, a' hová menni parantsoltatnak. Nevezetesen, *Bathelémy*, *Barrere*, *Carnot*, *Cochon*, *Doumère*, *Duplantier*, *Lafond-Ladebat*, *Marbe-Marbois*, *Montault*, *Mouraire*, *Portalis*, *Praire*, *Quatremere-Quincy*, *Simeon* és *Villaret-Joyeuse* *Párisban*; *Boissy d'Anglas* *Annonayban*; *Paradis* *Anversben*; *Gam* és *Madier* *Auxerresben*; *Marc Courtin* *Auxonnében*; *Merson* *Beaugencyben*, *Couchery* és *Morgan* *Besançonban*; *Vadier* *Chartresben*; *Delarue* à la *Charite-sur-Loireben*; *Pastoret* & *J. J. Aime* *Dijonban*; *Dumolard* *Grenobleben*; *Polisart* *Maconban*; *Viennot-Vaublanc* *Melunban*, *Laumond* *Neversben*; *André Joseph Jourdan* *Orleansban*; *Borne Puyben*; *Delahaye* és *Marchand Gemicourt* *Rouenben*; *Dumas Sensben*; *Duprat* *Tartasban*; *Noailles*, *Pavie*, és *André de la Lozère* *Tolousében*, és *Saladin* *Valenciennesben* küldettek. Mindeniknek a' rendelt helybe lejendő meg érkezésekről kötelesek lesznek azon Kerületbeli Policia Administratorok a' fő Policia minifternek hirt adni, és azokról is tudositani, a' kik a' Fr. Resp. 3-ik esztendejében *Germinálnak* 12 ikén (1-ső Aprisben), és 5-ik esztendejében *Fructidornak* 19-ikén (5-ik Septemberben) hozatott végzés által számkivetésben küldettek, és a' fent említett decretum által engedelmet nem nyertek a' hazájokba

való vissza menetelre. Hogyha ezek vagy már otthon vólnának, vagy ezután haza mennének, mint más emigránsok úgy fognak tartattatni, és meg is büntetődni.

3. A' Papságról, és a' közönséges isteni tiszteletről ki adott rendelkezései által. Ennekutánna egy pap sem lézzen a' Királyi tronusoknak gyűlésére, a' közönséges egyházi fejedelemnek való engedetlenségre, hanem egyedül arra esküdni köteles, hogy ő tartozó hivséggel és engedelmisséggel fog a' Francia Constitutio eránt viseltetni. — A' templomokra nézve; olly törvényt hozott, melly szerént azok a' Közönségek, a' mellyek a' Respublika 2-ik esztendejében, a' közönséges isteni tiszteletre készitetett épületeknek birtokában vóltanak, ennekutánna is maradjanak meg abban, a' közönséges Előjáróknak gondviselések alatt, a' Resp. 3 ik esztendejének 11-ik *Prairiali* (30-ik Majusi), és a' 4-ik esztendőnek 17-ik *Vendimiairei* (8-ik Octoberi) törvénye szerént. Ellenben azon templomok, a' mellyek már el adattattak, maradjanak meg a' vevőknek birtokokban. Hogyha ezek vagy ingyen, vagy pénzért vissza akarnák azokat adni, senki se fogja őket abban meg akadályoztatni.

Angliából ismét 30000 emberre való fegyver, és zsold küldetett a' Chouansokhoz. Ezek felől azt végzette el a' mostani Fr. Kormányfészék, hogy újobban kínáltaffanak meg a' békeféggel, mellyet ha el fogadnak, közönséges amnestia fog erántok ki hirdettetni; ellenben hogyha továbbra is meg maradnak a' Fr. Respublika ellen való hivségtelenségekben, hogyha meg nem szűnnek az ellenségeskedéstől, egy olly hirdetmény fog közönségeslé tétetődni, melly által minden igaz republicanusok az ellenek való fegyverfogásra fognak fel terkentetni, és azoknak, a' kik a' Rojalistákat

vagy meg ölik, vagy meg zabolázzák, ezeknek az ő örökségeik fognak ajándékozni. Ennekfelette minden pártos helységekbe a' katonákkal egyetemben Nemzeti Commissariusok is küldtetnek, a' kik azoknak ingó és ingatlan jószágokat, a' kiket honnyaikban nem találnak, az érdemes katonáknak és hazafiaknak fogják adni. Ugy gondolkozik Fő Conzul *Bonaparte*, hogy ennél jobb eszközt találni nem lehet a' Chouansok meg zaboláztatására.

Titkon egy nyomtatott könyvetske circual most a' Párisi Publicum kezében, a' mellyben fontos okokkal igyekeznek annak szerzője meg mutatni, hogy nem a' Fr. Nemzetnek való a' democratica igazgatás formája; hogy 14 száz esztendő elforgása alatt sokkal boldogabb volt ez az Ország a' Királyi pálcza, mint 10 esztendőtől fogva a' Nemzeti Képviselői alkotmány alatt; hogy a' békeségnek meg szerzésére garantiat, az az kezeiféget kell ki állítani, ez pedig egyedül a' monarchica igazgatás alatt lehet eszközteni. Irásának vége fele *Bonaparte* fő Conzult ekként szólította meg: „Mivel, *úgymond*, a' jelenvaló környülállások közt lehetetlen Francia Orzágnak békeségét garantirozni, fontollya meg Kigyelmed e' dolgot illendöképen. Az utolsó revolutiónak eszközlése után békesleget igirt Kigyelmed a' Fr. Nemzetnek, és ez ollybá tartya, mintha gyözedelmeket annak igirt vólna Kigyelmed. — — Ugyde, nem ezek által eszközöltethetik a' békesseg, hanem az alkudozások és Francia Orzágnak olly állándó fundamentomra való tétetése által, a' mellyben tsendességet és boldogságot érhet. — Hogyha illyetén békesléget nem szerez Kigyelmed minékünk, minden eddig való betsületit el veszti, ha pedig álhatatlan békesléget szerez minékünk, mindenit és magát is el veszti. A' kit nagy embernek nevez a' nép, minden jót kíván

tölle, és már ilyenkor minden hibát el kell nékie távoztatni, és egyedül a' maga ditsőffégeért dolgozni. Nem azokat illeti a' ditsőffég, a' kik a' revolutió ideje alatt villognak, hanem azokat, a' kik szerentséflen végbe viszik a' revolutiót. — Nem a' Királyoknak és minisztereknek meg tsalásokban áll az igaz ditsőffég, hanem abban, hogy a' világ tsendességre, Fr. Ország pedig bódog állapotba helyheztetődjék. Azért is erre a' ditsőffégre kell Kigyelmednek törekedni, 's így fogja e' világ az Urat áldani, és valóságos nagy embernek nevezni s. a. t.“

Elegyes Dolgok.

Török Országból azt irják, hogy Palestínának Gaza nevű nagy és népes városa mellett egy igen véres tsata esett volna a' Nagy vezér kormányára bízott Török és Franczia Egyiptomi ármádiák közt, mellynek szerentsés vagy szerentsétlen ki meneteléről semmi bizonyost nem tudnak írni.

Magyar Ország.

Temesvárt 15-ik December 1799. Minémű buzgosággal fogadták légyen a' Tek. *Arad, Krassó, Temesvár és Torontál* Vármegyékbeli Statusók és Rendek Fels. Urunknak a' selyem eresztő bogár tenyésztetés felől ki adott Kegyelmes parantsolatját; abból ki tettzik, hogy 13. helységekben, úgymint; *Aradon, Világoson, Csintyén, és Boros Jenőben Arad-, Lugoson Krassó-, Temesvárt, Sz. Andráson, Csakóváron, es Verschetzen Temes-, N. Becskereken, N. Sz. Miklóson, Orozslányosban, és Modoson Torontál Vármegyékben,* hol négy, hol öt hólódni szélességű és hosszúságú eper fás kerteket állítottak fel, és tsak ebben az esztendőben jls 12631 R. forintokat vettek bé az adófizető lakosok az én

kormányozásom alatt készített selyemből). Ezen tudositáit a' Banátusi selyem tenyésztetésnek Directora Titt. *Blaskovits József* Ur küldötte a' Magy. Kurir Iróihoz). — A' selyem ereztő bogarak tenyésztetésében is fáradozhatatlanul foglalatoskodnak a' fent nevezett Vármegyékbeli tisztviselő Urak. Nevezetellen Tek. *Marczipáni Imre* Urnak, Tek. *Trencsén* Vármegye Subst. Vice-Ispányának *Torontál* Vármegyében lévő *Csókai* és *Czernoborai* birodalmaiban lévő Præfectussa Titt. *Szűllő József* Ur, ezen két helységnek minden útzait, két rendben epertermő fátskákkal ültettette bé ezen folyó esztendőben, mellynek serényebben leendő eszközlésére mind a' nevezett Præfectus Urnak jó példa adása, mind a' helybeli Plébánusoknak úgymint Tiszt *Paulik Aloysius*, és *Nioloevits Elek* Uraknak, templomban mondott prédikatioikban kérő intéseik, és unfolásaik nagyon felbuzdították a' lakosokat.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Az itt következő igen szép deák ének, ambár nem annak idejében jött is kezünkhöz, méltó a' közönségessé való tételre.

Carmen Sæculare

Vergente in exitum Anno 1799.

Ode

Inferum sedes, hominumque terras,
Et cavum nutu moderans Olympum,
Audias præsens, facilisque vota
Rite precantum.

Qui mori nostro properante sæclo,
Poscimus, nasci melius, quod instat,
Ne diu ferrum trepident, & inter
Funera gentes.

Jam profanatis tua squalet aris
Et Fides, & Lux generata cælo,

Quam tuus sparsit miseratus olim
Filius Orbem.

His decus priscum, faciemque puri
Redde candoris, reduces sequetur
Castitas, & Fas retegens soluto
Pectora velo.

Et Pium terris simul advolabit,
Perditos mores hominum refingens,
Et sacri oblitus meliore mentes
Imbuet æstu.

Nil moraturis properabit alis,
Quid quid in terras cupies reverti;
Dixeris: Fiat; fieri volabit
Ocyus Euro.

Nam tibi Ponti vaga servit unda,
Et superiectæ pelagi procellæ,
Cœlitumque omnis chorus obsequentem —
Accomodat aurem.

Si jubes, quæ stant acie minaces,
Deserent campum Latium phalanges;
Quæque nunc vitant animis revulsis,
Fœdera jungent.

Institor merces Oriente partas
Advehet ligno fragili per undam,
Et coronatus foliis olivæ
Carmina fundet.

Si faves; auctor, Dominusque rerum
Omnium, primi bona mens redibit
Temporis, quo te est venerata puris
Gallia donis.

Ac tuos, cum Pax, & Honor vigeret,
Accidens aris redolensque thura,
Rite concepti studiosa voti
Dixit honores.

Nunc vides, quanto trepidet tumultu
Prona te, cælum, ac Erebum negare,
Belluas Pontus quot habet, tot urgent
Crimina Francos.

Antequam cæno gemat insolenti

Mersa Gens latè, & jaceat profundò,
 Ore quo rides bonus, explicatos
 Annue vultus.

Integram sæclo revoca futuro
 Regibus pacem; populoque Martis,
 Quo diu pallet miser, inquietum
 Deme timorem

Atque age in terram domibus negatam,
 Ut sibi indulgens, sibi dirus uni,
 Ipse se rerum misero tumultu
 Terreat unum.

Certa conservet mulier marito
 Fædera & sanctos temerare nexus
 Comparis pejus latitante in herba
 Horreat angue.

Fertiles anni pecorum redundent;
 Fertiles frugum, gravidæque vitis,
 Nutriant res mundi, & aquæ salubres,
 Et Jovis auræ.

Alme terrarum Pater, atque cæli!
 Ausrios semper tuearis æquus
 Principes, possit nihil Orbis illis
 Viserè majus.

Hosibus victis referant triumphos;
 At domi Regnis placida quiete
 Imperent, dum Sol orietur, & dum
 Occidet idem.

Moribus Patrum populos gubernent,
 Moribus Patrum bona facta donent
 Munere, & culpas metuente frangi
 Lege recidant.

Cumque post denos decies peractos
 Sentient annos bona tot minores,
 Augur hæc unum ferar ante sæclum
 Vota locutus.

Tunc meus putri, quia pulvis urna
 Conditus noctem trahet obstinatam,
 Posteris dicant: cineri sepulto
 Sit bene Vatis.